

Hvor går grænsen ...?!

Jernalderens grænseland og kulturmøder

MUSEUM
SØNDER
JYLLAND

JERNALDERSEMINAR 2024, fredag d. 27.9.2024 kl. 10-18

Museum Sønderjylland Arkæologi, Dalgade 7, 6100 Haderslev

CALL FOR PAPERS [deadline mandag d. 15. april 2024]

Kære kolleger!

Udforskningen af Sønderjyllands grænser, kulturmøder og identiteter samt deres betydning for samfund, kunst, mentalitet og mennesker udgør Museum Sønderjyllands "arkæologiske DNA". Denne kernefortælling er en del af museets forskningstradition og spiller ind i en europæisk kontekst, hvor grænser, *grænseland*, *kulturmøder*, *migration* og *identiteter* i disse år har særlig aktualitet. Derfor har Museum Sønderjylland valgt **Jernalderens grænseland og kulturmøder** som dette års tema for **Jernalderseminaret**.

Også i *jernalderen* var der topografiske, fysiske og kulturelle grænser. De naturlige barrierer i landskabet og de menneskeskabte forsvarsanlæg i form af langvolde, sejlspærringer og ringborge skal sammen med krigsbytteofferfund forstås som udtryk for de territoriale processer og krigeriske konflikter, der herskede i særligt ældre jernalder med forskellige grupperinger som aktører. Men de arkæologiske vidnesbyrd kan også på forskellig vis belyse den kulturelle diversitet og de mangfoldige kulturelt frugtbare *møder*, som en grænseregion i bred forstand også huser – nu som før. Som drivkraft bag eller konsekvens af de forskelligartede kulturmøder – fredelige eller konfliktfyldte – må man formode *mobilitet og migration* i forskelligt omfang. I jernalderen har ikke blot Sønderjylland, men også andre egne og landsdele oplevet befolkningsforskydninger og været kulturelt transitområde med dynamiske grænser – fysisk, politisk, kulturelt, etnisk eller mentalt – forårsaget af tidens politiske og kulturelle vilkår.

Mange steder leverer landskabet klare, naturlige grænsedragninger – typisk åbent vand eller vandsystemer – der omvendt også kan forbinde og bygge bro mellem områder. Andre steder er der menneskeskabte fysiske grænser, for eksempel langvolde og sejlspærringer. Men selv uden den slags synlige barrierer har der eksisteret grænser mellem – og inden for – jernalderens samfund. Grænserne kan være distinkte, dynamiske eller flydende, og være forankret i kulturelle, politiske, etniske, sociale eller andre forhold. Kulturmøderne kan vi tage for givet – både de frugtbare og de konfliktfyldte. Med stor sandsynlighed kan vi også regne mobilitet og migrationer som en fast del af jernalderens geopolitiske virkelighed. Sådanne kulturelle scenarier sætter aftryk i det arkæologiske materiale. Udfordringen ligger i at *afkode* vores kildemateriale og *forstå* processerne bag.

Vi vil gerne invitere kolleger fra hele landet til *refleksion og diskussion* af jernalderens grænser, kulturmøder og mobilitet i bred forstand – med afsæt i netop *deres* arkæologiske og geografiske bagland. Vi ser frem til et frugtbart og måske grænseoverskridende kulturmøde.

Indlæg på seminaret er 15-20 min. Kort abstract sendes senest 15.4.2024 til Pernille Kruse pekr@msj.dk

Årets møde er arrangeret af Per Ethelberg peret@msj.dk, Lene Heidemann Lutz lelu@msj.dk, Mads Leen Jensen maje@msj.dk og Pernille Kruse pekr@msj.dk

